

Peta ili e – deklinacija imenica

E - deklinaciju čine većinom imenice ženskog roda (femininum), no uvijek postoje i iznimke ☺, tako je i iznimka imenica dies, -ei, m. (dan), meridies, -ei, m. (podne), uz napomenu da imenica dies, može biti i ženskog roda kada znači rok ili određen dan, npr. dies festus (praznik, fešta).

Nastavci koji se koriste za petu ili e – deklinaciju:

N – **es**; G – **ei**; D – **ei**; A – **em**; V = N; Ab – **e** za jedninu, a za množinu:
n – **es**; g – **erum**; d – **ebus**; a – **es**; v = n; ab – **ebus**.

Gore navedene nastavke potrebno je naučiti napamet, a uočimo li da su neki od nastavaka potpuno jednaki, to i nije tako teško. ☺

Da bismo znali ispravno primijeniti nastavke na imenice i naučiti sklanjati iste, potrebno je ispravno odbaciti nastavke za padež i ubaciti nastavke za traženi padež, npr. kada u rječniku neku riječ Pete deklinacije pronađemo, a pronaći ćemo je tako da tražimo imenicu koja završava nastavcima u N – es i G – ei, tada sve što trebamo učiniti je odbaciti naučene nastavke za padež i dodati neki drugi nastavak, ovisno koji padežu trebamo primijeniti.

Npr. imenica res = stvar, kada je potražimo u latinsko – hrvatskom rječniku, se predstavlja u obliku res, -ei, f. = stvar. Prvi navedeni oblik (res) je nominativ jednine, drugi oblik (-ei) je nastavak za genitiv jednine i čitamo rei, a posljednja oznaka je oznaka roda – f. (femininum). Vidljivo je da su nastavci za padeže promijenjivi i da se dodaju osnovi imenice, u našem slučaju r.

Sada jednostavno odbacujemo nastavke i dodajemo nove, ovisno o potrebi, tako za jedninu imamo

N r – **es**
G r – **ei**
D r – **ei**
A r – **em**
V = N
Ab r – **e**,

a za množinu:

n r – **es**
g r – **erum**
d r – **ebus**
a r – **es**
v = n
ab r – **ebus**

- Zadatak: nakon što ste naučili nastavke i način na koji se dekliniraju imenice Pete ili e- deklinacije, sami deklinirajte sljedeće imenice: dies, -ei, m. i jasno odvojite osnovu imenice od padežnih nastavaka!